

Győri Ítéltábla

Pf.20.004/2022/4.

A Győri Ítéltábla a Kummer Ügyvédi Iroda (cím3 ügyintéző: dr. Kummer Ákos ügyvéd) által képviselt Felperes1 (cím2) felperesnek, dr. Simon Sándor ügyvéd (alperesi képviselő címe) által képviselt Alperes1 (alperes címe) alperes ellen személyiségi jog megsértésének megállapítása iránti perében a Veszprémi Törvényszék 2021. december 11. napján kelt 5.P.20.712/2021/5/I. számú ítélete ellen a felperes által 6. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

Ítélet

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja.

Megállapítja, hogy az alperes a internetesportallon 2021. április 27-én egy tett azon kijelentésével, hogy „Ezért is kár volt az apjának letolni a gatyáját!” megsértette a felperes emberi méltóságát.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül levélben fejezze ki sajnálkozását amiatt, hogy a internetesportallon 2021. április 27-én tett „Ezért is kár volt az apjának letolnia a gatyáját” kijelentésével megsértette a felperes emberi méltóságát.

Feljogosítja a felperest, hogy ezen levelet a saját internetesportall oldalán az alperes adatai felismerhetetlenségét biztosítva nyilvánosságra hozza.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 300.000,- (Háromszázezer) forint sérelemdíjat.

Mellőzi a felperes 36.000,- (Harminchatezer) forint eljárási illetékben marasztalását.

Kötelezi az alperest, hogy az elsőfokú ítéletben meghatározott 18.000,- (Tizennyolcezer) forint eljárási illetéken felül további 36.000,- (Harminchatezer) forint eljárási illetéket is fizessen meg az államnak az illetékügyben eljáró hatóság felhívására.

Kötelezi továbbá az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 57.150,- (Ötvenhétezer-százötven) forint első és másodfokú perköltséget, valamint az államnak az illetékügyben eljáró hatóság felhívására 48.000,- (Negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A felperes, a pártl országgyűlési képviselője.

[2] Egy, a koronavírus elleni kötelező védőoltással kapcsolatos – a per során fel nem tárt tartalmú – megnyilvánulásával összefüggésben 2021. április 27-én egy helységi személy internetesportall közösségi oldalon bejegyzést posztolt, majd ehhez a poszthoz ugyanaznap a felperes is hozzászólt az alábbi szöveggel:

[3] „Jó/ megírtad neki!! Szána/mas a /a/i!! Pont ennyit tud!! Hazudni, rémhíreket ke/teni! És nya/ni a név! seggét!! Erre szokta mondani az egyik barátom: ezért is kár volt az apjájának /eto/n/ a gatyáját!! Ja és ez kapta meg a városi' kitüntetés! Rig dobó páros! No komment!”

[4] A felperes kereseti kérelmében a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42.§ (2) bekezdése, 2:43.§ d) pontja, 2:45.§ (1) bekezdése, 2:51.§ (1) bekezdésének a) pontja alapján annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a becsület védelméhez fűződő személyiségi jogát, amikor a 2021. április 27-én írt internetesportall-bejegyzésében azt írta róla, hogy miatta kár volt az apjának letolni a gatyáját.

[5] A Ptk.2:51.§ (1) bekezdésének c) pontjára hivatkozással elégtétel adására is kérte kötelezni az alperest, akként, hogy az elkövetett jogsértésért való sajnálkozását 15 napon belül levélben fejezze ki. Kérte, a bíróság jogosítsa fel arra, hogy ezen levelet a saját internetesportall oldalán az alperes adatai felismerhetetlenségét biztosítva nyilvánosságra hozza.

[6] A Ptk.2:51.§ (1)-(3) bekezdéseire alapítottn 300.000,- Ft sérelemdíj megfizetésére is kérte kötelezni az alperest.

[7] Keresetét azzal indokolta, hogy az alperes azon megjegyzése, miszerint az apjának kár volt letolni a gatyáját, olyan közönséges és alpári, kifejezetten a becsülete, emberi méltósága ellen irányuló megnyilvánulás, amely a kulturált emberi érintkezés során megengedhetetlen.

[8]

Elismerte, közszereplőként tőnie kell, ha közéleti tevékenységét akár éles szavakkal vagy gúnyos stílusban kritizálják, de vitatta, hogy jelen ügyben erről lenne szó. Álláspontja szerint az alperes által használt, nem a politikai nézeteit minősítő, hanem a személyét támadó súlyosan obszcén, trágár kifejezést a közszereplőket terhelő fokozott türeli kötelezettség mellett sem köteles tolerálni.

[9] Úgy vélte, a sajnálkozás kifejezése, és ezzel „megkövetése” olyan erkölcsi elégtétel, amely a bírói gyakorlat szerint ilyen jogsértés esetén indokolt.

[10] Sérelemdíj iránti igényét a jogsértés tényére és súlyára alapította, kitérve arra, hogy azt, miszerint a sérelmezett alperesi közlés kapcsán a megítélése hátrányosan változott meg a közvélemény előtt, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. tv. (Pp.) 266. § (2) bekezdése alapján köztudomású ténynek kell elfogadni.

[11] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

[12] Álláspontja szerint a felperes által vitatott véleménynyilvánítása közügynek minősülő, közösséget érintő társadalmi, politikai vita során hangzott el, és nem a közszereplőnek minősülő felperes magán- és családi életére vonatkozott.

[13] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította.

[14] A felperest 36.000,-Ft, az alperest 18.000,-Ft eljárási illeték az állam javára történő megfizetésére kötelezte.

[15] Ítéletének indokolásában rögzítette, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága a bírálat, jellemzés, nézet és kritika szabadságát – bár nem korlátlanul – magában foglalja. Az Alkotmánybíróság és az EJEB gyakorlatát idézve kifejtette, hogy a véleményszabadság fókuszában elsősorban a közügyek állnak, ebből következően valamely nyilvános közlés minősítése során jellemzően nem a véleménynyilvánítással érintettek személyéből kell kiindulni, hanem azt kell vizsgálni, hogy a közlés közügyek, közéleti kérdések vitatására vonatkozik-e. Ennek során a következő szempontoknak van meghatározó jelentősége: a véleményt kifejező nyilvános közlés közérdekű vitában kifejtett álláspontot tükröz-e, a nyilvános közlés közszereplést érint-e, tényállítást vagy értékítéletet foglal-e magában, sérti-e az érintett személy emberi méltóságát, jó hírnevét, becsületét.

[16] Arra is kitért, hogy a közügyekre vonatkozó értékítéletek akkor is védelmet élveznek, ha esetleg túlzóak és felfokozottak, mert a demokratikus jogállam állami és önkormányzati intézményeinek szabad bírálata, működésük, tevékenységük kritikája – még ha az becsületsértő értékítéletek formájában történik is – a társadalom tagjainak, az állampolgároknak olyan alapvető alanyi joga, amely a demokrácia lényegi eleme.

[17] Mivel az alperes azzal védekezett, hogy közügynek minősülő, közösséget érintő társadalmi, politikai vitában nyilvánult meg a közszereplőnek minősülő felperest érintően, ezért elsősorban azt vizsgálta, hogy a felperes által sérelmezett közlés közéleti vitához kötődik-e.

[18] A rendelkezésre álló peradatok alapján megállapította, hogy a közszereplőnek minősülő felperes védőoltással kapcsolatos álláspontja, személyének a baloldalhoz való állítólagos kapcsolódása közérdeklődést váltott ki helysége, azzal összefüggésben közéleti

kommunikáció alakult ki, és ennek során kritizálta az alperes a felperes valamely, konkrét részleteiben nem ismert, azonban a koronavírus elleni védőoltással kapcsolatos megnyilvánulását, ami így közügyet érintő álláspontot (véleményt) tükröz, ezáltal a közügyek szabad vitatásával összefüggésben álló magasabb szintű védelem alatt áll.

[19] Álláspontja szerint az alperes jogszerűen formálhatott kritikus és elítélő tartalmú véleményt az aktuális és különösen érzékeny közéleti témáról, és az általa használt szóhasználatban kifejezett durvaság nem érhető tetten. Jelentéstartalma tényszerűen karakteres, erős, sarkított, azonban annak keretében nem lépte túl a véleménynyilvánítás megengedett, tágabb határait. Az általa használt fordulat azonban nem mutat túl a személyiséghez elválaszthatatlanul hozzátartozó érzelmi, indulati elemeken, illetve jellemhibák értékelésén, nem megy szembe az emberi gondolkodás és ítéletalkotás szabályaival és megnyilvánulásában nem érhető tetten olyan öncélú támadási szándék, amely a felperes emberi méltóságának, mint sajátosan védett szférának a megsértésére irányul.

[20] Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, mellyel a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján, a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja szerinti felülbírálati jogkört gyakorolva az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a keresetének történő helytadást kérte.

[21] Megismételte, hogy az alperes kifejezetten a személyét támadta, gyalázta, a szándéka nem egy közéleti kérdésben kifejtett álláspont vitatása, hanem személyének direkt támadása volt, és ezt nem oltalmazza a véleménynyilvánítás szabadsága. Érthetetlennek tartotta, hogy egy ilyen közlés kapcsán miként merülhetnek fel „az emberi gondolkodás és ítéletalkotás szabályai”.

[22] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

[23] A fellebbezést az ítéltábla a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el és megállapította, hogy az alapos.

[24] Az elsőfokú bíróság – a kereseti kérelem és ellenkérelem korlátai között – a jogvita elbírálásához szükséges és egyben elégséges körben a tényállást feltárta, azt a jogvita releváns pontjai tekintetében helyesen állapította meg. A helyesen feltárt tényekből azonban tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a sérelmezett kijelentés nem sérti a felperes emberi méltóságát.

[25] Magyarország Alaptörvénye II. cikkében rögzíti, hogy az emberi méltóság sérthetetlen.

[26] Az Alaptörvény IX. cikkének (1) és (4) bekezdése szerint mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. A véleménynyilvánítás szabadságának gyakorlása azonban nem irányulhat mások emberi méltóságának megsértésére.

[27] Az Alaptörvénnyel összhangban a Ptk.2:42. § (2) bekezdése kimondja, hogy az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani.

[28] A Ptk. 2:44.§ (1)-(3) bekezdései alapján a közügyek szabad vitatását biztosító alapjogok gyakorlása a közéleti szereplő személyiségi jogainak védelmét szükséges és arányos mértékben, az emberi méltóság sérelme nélkül korlátozhatja.

[29] A Ptk. idézett 2:44.§-a tehát a közügyek vitatása körében a közéleti szereplők személyiségi jogai védelme tekintetében megengedő, engedi azok véleménysszabadság gyakorlását biztosító korlátozását, figyelemmel arra, hogy egy demokratikus jogállam állami és önkormányzati intézményeinek szabad bírálata, működésük, tevékenységük kritikája, - még ha az becsületsértő értékítéletek formájában történik is -, a társadalom tagjainak, az állampolgároknak olyan alapvető alanyi joga, amely a demokrácia lényegi eleme (36/1994. (VI. 24.) AB határozat).

[30] A fentiek alapján a közszereplőkkel szemben – ahogyan arra az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá – erőteljesebb bírálatot lehet megfogalmazni, sőt a közszereplőknek adott esetben el kell viselniük a kemény kritikát is.

[31] Ez a tűrés kötelezettség azonban nem korlátlan.

[32] Az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI. 24.) AB határozatában elvi éllel rögzítette: az alkotmányos oltalom alatt álló emberi méltóság az értékítéletben megnyilvánuló véleménynyilvánítási szabadság külső korlátja lehet.

[33] A 7/2014. (III. 7.) AB határozatban pedig ezt tovább pontosítva kifejtette, hogy „az adott szabályozás emberi méltósággal való bármilyen összefüggése önmagában nem igazolhatja a szólásszabadság korlátozását. Ellenkező esetben a szólásszabadság tartalma kiüresedne, mivel az emberi méltósággal, illetve az abból fakadó jogokkal a jogszabályi rendelkezések rendkívül széles köre áll közelebbi vagy távolabbi kapcsolatban. Az emberi méltóság védelméhez való jog csak az emberi státusz jogi meghatározójaként korlátozhatatlan, míg mint általános személyiségi jog és a belőle származó személyiségi jogok korlátozhatók.”

[34] Az Alkotmánybíróság tehát az Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdésének értelmezésekor elhatárolta a méltóságnak egy olyan korlátozhatatlan magját (emberi lét), amivel szemben a véleménynyilvánításnak (közszereplő esetén is) meg kell hajolnia, míg az emberi méltóság szélesebb, személyiségvédő funkciót betöltő védelmi körével szemben a véleménynyilvánítás joga csak a szükségesség-arányosság kritériumainak megfelelő esetekben korlátozható.

[35] Az ítéltábla megállapította, hogy a kifogásolt kijelentéssel az alperes a felperes emberi létét támadta és kérdőjelezte meg, nem tanúsította azt a minimális és kötelező tiszteletet sem, ami az embert pusztán emberi minősége alapján megilleti, ezzel a felperes

emberi méltóságának azt a fundamentumát sértette, amely mindenekfelett álló – a szabad véleménynyilvánítás jogával sem korlátozható – védelmet élvez.

[36] Ezért az alperes gyalázkodó, a felperes létezésének értelmét megkérdőjelező kijelentése nem élvezhet alkotmányos védelmet még akkor sem, ha azt közéleti kérdésről szóló vita során tette a közszereplőnek minősülő felperesre. Ilyen tartalmú kijelentésnél ugyanis fel sem merülhet az emberi méltósághoz és a véleménynyilvánításhoz való jog ütköztetése.

[37] A fentiek alapján az ítéltábla a Ptk. 2:42. § (2) bekezdése, valamint a 2:51. § (1) bekezdés a) pontja alapján megállapította, hogy az alperes a sérelmezett kijelentéssel megsértette a felperes emberi méltóságát.

[38] A bírói gyakorlat szerint személyiségi jogi perben a bíróság nem sérti meg a kereseti kérelemhez kötöttség elvét, ha nem a felperes által megjelölt konkrét tényálláshoz igazodó, hanem az adekvát személyiségi jog megsértését állapítja meg (pl. Kúria Pfv.IV.20.168/2017/7.).

[39] Ezért az ítéltábla a felperes által megsértettként megjelölt becsülethez való jog helyett – a keresetben tartalmában egyébként helytállóan körülírt – emberi méltóság megsértését állapította meg.

[40] Egyúttal a Ptk. 2:51. § c) pontja alapján az alperest a felperes keresete szerinti elégtétel adására, továbbá a Ptk. 2:52. § (1) bekezdése alapján sérelemdíj fizetésére kötelezte.

[41] Az alperes által elkövetett súlyos jogsértés (mint jogalap) a Ptk. 2:52. § (2) bekezdése alapján önmagában megalapozza a sérelemdíj igényt, ahhoz további (többlet) sérelem igazolása nem volt szükséges.

[42] Az ítéltábla a sérelemdíj összegének meghatározásakor figyelemmel volt a felperest ért nem vagyoni hátrányra, a jogsértés kiemelkedő súlyára, az alperes felróhatóságának mértékére, továbbá arra, hogy a sérelemdíjnak többes rendeltetése van: a kompenzáció mellett magánjogi büntetésként is funkcionál, továbbá preventív szerepet is betölt, azaz kifejezésre kell juttatnia azt az elérni kívánt célt, hogy a jövőben az alperes a felperessel kapcsolatos véleményét a kulturált érintkezés keretei között, a felperes megalázása nélkül fejtse ki.

[43] Ezen körülmények értékelése alapján a felperes által érvényesített 300.000 forint sérelemdíjat nem ítélte eltúlzottnak és az alperest annak megfizetésére kötelezte.

[44] A fentiekre tekintettel az ítéltábla a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta, és erre tekintettel mellőzte a felperes elsőfokú perköltségben történő marasztalását is. A Pp. 83. § (1) bekezdése alapján a peresztes alperest kötelezte a bírósági meghagyás elleni ellentmondás illetékén felül az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 39. § (3) bekezdése, 42. § (1)

bekezdésének a) pontja és 46. § (1) bekezdése alapján 36.000 forint kereseti és 48.000 forint fellebbezési illeték megfizetésére, továbbá a felperes Pp. 81. § (1) és (5) bekezdése szerint költségjegyzék nyomtatvány útján felszámított, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése szerinti első és másodfokú, ügyvédi munkadíjból álló perköltségének megfizetésére.

Győr, 2022. február 25.

Dr. Lezsák József sk.
sk.

Dr. Molnár Andrea sk.

Dr. Sarmon Hedvig

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró